

U malu je uša đava

autorica Tisja Kljaković Braić

dramatizacija Katja Grcić

*Napomena: dramatizaciju je naručilo i prihvatilo Hrvatsko narodno kazalište Split,
no predstava u režiji M. Kovača u konačnici nije rađena prema ovom predlošku*

INTRO

Tipična obiteljska scena, Ana smiruje malu bebu (Tisju), baka kuha, muški slušaju utakmicu Hajduk-Zvezda, prekida je obavijest o smrti druga Tita i sirene, mama se prekriži, Nevenka, Žarko i Braco zabrinuti.

NEDJELJNI RUČAK

Familija oko stola... nedjeljni ručak, žamor. Jede se.

ANA: Ajme, Tisja, pričala san ti to sto puta...

TISJA: Ali ja bi sad sto i prviii

ANA: A dite moje...

BRACO (*tonom kao da počinje priču za djecu*): Jednom davno, taman kad san uglancala banj...

ANA: E... ja se taman naslonila na našu *Ignisicu*, kad ono lokva ispod mene ka da mi je mašina pustila vodu...

TISJA: ...dobro dobro, to znan, preskoči sad na ono kako san jedva izašla... jer su mi tvoje butine smanjile dotok kisika...

Svi se smijulje.

ANA: Nisan se bila puno udebljala, šta pričaš Tisja...

BRACO: Ma nikako, sve si liniju držala. Bogati, Kirigin je u tih devet miseci samo na tvojin mediteran kockama zaradija dovoljno da je moga zatvorit slastičarnu i ne radit do kraja života...

ANA: Lažu Tisja, ne slušaj ih ništa...

BRACO: A mesar Pešo je diga kat na kući samo od tvoje žigerice koju si svako jutro mlatila s jajima...

ŽARKO: Najvažnije je u trudnoći jist.

NEVENKA: Evo primarijusa... javlja se za rič.

TISJA (*baki i didi*): Ššššš! I onda? Dalje?

ANA: I onda su me uvatili trudovi, a muž mi u vojsci.

BRACO: Jeba in pas mater, nisu me tili pustit ni kad mi se dite rađalo! Napredni socijalizam!

ANA: Dobro, dobro, aj daj da ispričan ditetu do kraja... I tako me nije ima ko vozit u bolnicu i oni pozovu rođaka Matu, a Mate već usrid bila dana polunacvrčan... Skuvali mu litru kave da dođe sebi, pa kad su ga natankali s ton kavon, nekako me uspija dovest do bolnice, a onda se bidan rasplaka ka kišna godina...

ŽARKO: To kombinacije pića i kave inače čini ljudima...

TISJA: I šta je onda bilo?

ANA: Onda ti je bilo da si izašla van nakon sto sati poroda modra ka Modra lasta.

Tisja se smije.

TISJA: A daj, mama, nisan bila modra...

ANA: Nego šta si, skroz modra, ja se pripala da ti se nije šta dogodilo...

BRACO: Nije se tebi ništa dogodilo, nego si se ti dogodila ciloj bolnici.

NEVENKA: Revala si po cile noći, sestre su te zvale crni đava.

ANA: Čak su te i vezali...

ŽARKO: Nepametni kakvi jesu...

BRACO: Al smo zato sve te užase nadoknadili svečanin dočekon... Mater smo ti dočekali ka Jovanku – cviće na sve strane, taksi se zva i to ne bilo koji...

ANA: Pa i tribali ste mi se iskupit za pijanog Matu.

BRACO: I tako ti je dama došla doma u Mercedesu.

NEVENKA: Tako i triba.

TISJA: Dobro, a šta je onda bilo?

ANA: I onda smo tebe, crnog đavla, doveli doma.

BRACO: Nit si jila, nit si spavala.

TISJA: I onda?

ANA: E onda nakon šta te je ovdje nazočni meni s lijeva jedno tri puta u sri noći zalija mlikon iz boce, urigira je tvoj superdida i preuzeja te skupa s krevetićen u svoju sobu.

BRACO: Spasili smo se.

NEVENKA: Dok jednom ne smrkne, drugom ne svane...

ŽARKO: Ajde Nevenka, oladi. Baš nan je bilo uzbudljivo s našon malon štrucon (*uhvati Tisju za obraz*).

TISJA: A daj dida, ne štipaj me, nisan više beba.

NEVENKA (*servira krumpire i meso na stol*): Je, je, život je posebno uzbudljiv kad si neispavan

BRACO (*imitira Žarka*): „Nije me puno sinoć budila, samo jedno pe-šest puta.“

Svi se smiju. Posežu za hranom.

NEVENKA (*ponosno*): A je vas ranin!

ANA: E sad kad smo svi vako dobre volje, Braco van ima saopćit jednu lipu vijest.

Braco uzme bržolu i stavi je na pjat ispred sebe.

BRACO: Dobro Ana, nije to sad baš neka vijest.

ANA: Kako ne? Meni se baš pari da je.

ŽARKO: Aj sad vas dvoje...

BRACO (*ispali*): Da san otkaz.

Svi blenu. Nastane minuta šutnje ko da je netko umro. Žarko bez riječi zarije svoj pinjur u bržolu na Bracinom pjatu i prebaci je sebi na pjat. Svi šute, dida jede bržolu, Braco prebire po krumpirima.

TISJA (*u offu, odrasla*): Tata je reka da je taj posal u Jugoplastike bija živa dosada. I da je portirka uvik čudno vonjala kad je dolazija, a još gore kad je odlazija s posla. (*ironično*) Did je bija oduševljen njegovon odlukon. Mama isto. Mene nije bilo briga. Dide mi je ionako kupova sve šta san tila, čak i kad bi mater uložila strogi veto.

Žarko i Tisja se spremaju za u đir. Nevenka i Ana raspremaju stol. Braco i dalje prebire po krumpiru na pjatu.

ANA: Molin te ka Boga, Žarko, danas zaobiđite „Maju“.

ŽARKO: Ma kakvu „Maju“, ženo. Idemo u zološki, to je u skroz drugon smjeru.

ANA: Nemoj me mantat Žarko, znan ja u kojien ti smjeru uvik završiš...

TISJA: Al dida, rekli smo da prvo idemo po bebu ćelavicu...

ANA: Ako je vidin, letit će kroz prozor! Jesi me čuja, Žarko?! Najozbiljnije ti kažen...

NEVENKA (*samoj sebi*): Razmazit će dite i di smo onda?

BRACO: Već smo mi tu odavno.

ŽARKO: Jel ja to čujen neke šta nisu u radnon odnosu?

ANA: Ja san svoje rekla... dobro ste me čuli...

Tisja i dida izlaze držeći se za ruke.

TISJA (*vuče dida za ruku*): Boook van!

U „HAJDUKA“

Žarko i Tisja za šankom u penzionerskom kafiću „Hajduk“. Tisja čerupa ambalažu od bebe čelavice. Zgrabi bebu i pritisne ju. Beba progovori – „mama, mama.“

ŽARKO: Kako je elokventna, vidiš ti to...

KONOBARICA: Šta ćemo ekipa?

ŽARKO (*Tisji*): Oš dvojni C?

TISJA (*vrti glavom*): A-a.

ŽARKO: Oš Pipi?

TISJA: Nou, tenk ju.

ŽARKO (*konobarici*): Ja ću jednu Vekiju.

TISJA: A ja Colu!

ŽARKO (*konobarici*): Eto ti ga na, ona će ono američko govno, umisto da sluša svoga didu...

TISJA (*miče bebi ruke i noge, pregledava je sa svih strana*): Cooo-luu!

ŽARKO: A šta joj činiš? Sistematski pregled?

TISJA: E...

ŽARKO: Dobro kad je e. Samo nemoj da ostane bez ruke ili noge prije nego smo je doma donili.

TISJA: Neće!

Konobarica im servira piće. Žarko se približi praznoj čaši za Tisjinu Colu i pozorno je gleda.

ŽARKO (*konobarici*): Daj ti nju operi ispid mene.

Konobarica frkne nosom, uzme čašu, opere je.

KONOBARICA: Jel sad bolje, barba Žarko?

ŽARKO (*opet pregleda čašu*): A je, je, sad je.

Žarko stavi naočale, otvori bocu Cole, okrene je prema svitlu i izlije malo u obližnji pitar s nekom olinjalom biljkom. Ulije ostatak Tisji u čašu.

ŽARKO: Sad moš.

TISJA: Baš nan je bilo super u zološkon!

ŽARKO: Jelda? Još da se bar oni krepani krokodil pomaka, ma ne bi njanci pedlja...

TISJA: A šta mu je dida? Ni kad si ga gađa kamenčićima nije ni trepnija.

ŽARKO: Nemoj nikom reć da san ga gađa. Ni da smo išli gledat zmije.

TISJA: A oću drugi put moć mazit magarca?

ŽARKO: Lipo san ti reka da će ti ogrist prst...

TISJA: Ma neće...

ŽARKO: Ma kad ti kažen da oće, taj je magarac gori uvik nešto nervozan.

TISJA: Možda jer ga muče. Naša učiteljica Rosana kaže da su svi zoološki vrtovi samo mučenje životinja.

ŽARKO: Ma šta mučenje, cili dan samo leže i žderu, reci ti drugarici Rosani da je reka tvoj did da se on prvi prijavljuje za takvo mučenje!

Dolazi ekipa za poker. Konobarica ćaska s Tisjom. Bebi ćelavici otpadne ruka.

VRTIĆ

ŽARKO (*stoji na vratima kuhine*): Ja ne znan koji je njoj vrag.

NEVENKA (*sjecka mrkvu za ručak, usput njome hrani hrčka u kutiji od cipela*): Ne znaš, je li?

ŽARKO: Bila je i veća ćelavica, a ja san kupija manju...

NEVENKA: Žarko, za Gospu! Lipo ti je rekla da joj ne kupuješ bebu! I da je ne vodiš na zmije!

ŽARKO: Na zmije je sama otišla, ja san je tija spriječit, ali ona se otrgnula...

NEVENKA: Otrgnula se? Aj prođi me se...

ŽARKO: Al ja svejedno mislin da je ovo s vrtićem jedna nepametna ideja.

NEVENKA: Žarko, dite je krenilo u vrtić ka i sva druga dica. Čuja si Anu – radi socijalizacije!

ŽARKO: Ma koje socijalizacije, ja š njome nikad neman problema. Odma se uklopi u svako društvo.

NEVENKA: Ma u koje društvo? Onih tvojih pokeraša? Penzionera i alkosa u „Hajduka“? Daj žare, ne izvodi monade. Dite te se srami. Ana je morala reć u vrtiću da si dementan.

ŽARKO: Ako se dite ičeg srami, to su tvoji uštirkani koleti i one plisirane vešte, bogati šalješ je u vrtić ka da ide na primanje kod kraljice Elizabete!

NEVENKA: Dobro, a reci ti meni ko je normalan vidija ditetu doć na prozor od vrtića i počet plakat? A? Oslobodi bože! A Ana ju je taj dan jedva uspila nagovorit da se ostane igrat s drugon dicon.

ŽARKO: Ma kakva igra, ženo, da si in vidila igračke, neke drvene pizdarije, Tisja se s tin ne zna igrat, nisu to piste i ferate i igračke na baterije šta san joj ja kupia...i budala vidi da to tamo ništa ne valja.

NEVENKA: Ma ajde molin te, dica se igraju jedni s drugima, šta su sad važne igračke po zadnjoj modi.

ŽARKO: Nego šta su nego važne! Nevenka, dite je napredno i triba imat napredne igračke!

NEVENKA: Ludo su ti napredne te tvoje novitade iz „Maje“, svaka joj pukne ili se pokvari za tri dana. Eno ćelavica je već danas ostala bez svih udova...

ŽARKO: A ne brine te to šta se izrigala tamo posli ručka? To te ne brine... ko zna kakve in splačine daju... frigaju in prastari kruv u još starijin jajima... nije ni čudo da joj je došlo muka, biće peku u iston ulju cili misec. Truju đubrad dicu!

NEVENKA: I onda je još kuvarica morala za njon čistit... a sramčine...

ŽARKO: Pa neka je, to je ionako sve njezina krivica!

NEVENKA: Dobro Žarko, jesi završija s mitinzima?

ŽARKO: Nisan!

NEVENKA: Bože pomози...

ŽARKO: Njega ne mišaj u ovo, jesi čula. Zna se da u Splitu samo siročad šta nemaju babu i didu idu u vrtić. Samo siročad, Nevenka, zapamti!

Žarko demonstrativno odlazi. Nevenka priča s hrčkom i hrani ga.

NEVENKA: A moj Njonjo, vidiš li ti ovoga ludonju. Na kraju će je morat ispisat iz vrtića.

TISJA (*u offu*): I tako san išla u vrtić ukupno četiri dana. Mama je dobila popizditiš ne samo zbog didinog kmečanja na prozoru, nego i zato šta san dva dana posli utekla iz vrtića, što je po njenon mišljenju isto bilo njegovo maslo. Ali nije. Stvarno mi je bilo dosadno. Onda me upisala na klavir kod švore Cecilije. Did je reka da je to čista provokacija. Od muke je počēja bumbit puno više nego inače, a i na karte je izgubija neku kuću ili tako nešto. O tome se nikad ne priča, jer svima na tu temu skoči tlak. Ja ne znan di je taj tlak i zašto ga ja nikad nisan vidila kako skače.

Tisja sjedi za klavirom. Križ na zidu. Sjedi prekriženih nogu i vidno ofrlje nabada po notama nekakav atonalni staccato. Cecilija joj daje neke upute, okreće joj note, sve to zvuči strašno. Dolazi Ana skupit malu s probe i usput vidit kako joj ide.

TISJA: Ajme ova mi je promakla (*pritisne neku tipku*)!

Sestra Cecilija s bolnom grimasom na licu. Ana sluša uzdignutih obrva, kiselo se smiješeći. Tisja i dalje tambura po klaviru, kad Cecilija povuče Anu u stranu.

CECILIJA: Znete šta, šjora Ana, možda ovo baš nije pravi instrument za nju.

ANA: I sad mi to kažete? Ne pitajte na koliko rata san joj klavir uzela.

CECILIJA: Ma trudi se ona, ali sve je to, znate, malo nepovezano...

ANA (*pogleda prema kćeri*): A možda da je natiran da više vježba...

CECILIJA: To bi, bojin se, moga bit krivi pristup. A znate, prije neki dan mi je rekla da san ja izmaštala tog mog Boga i da njega u biti nigdi nema, jer ga niko ionako nikad nije vidija... Da van pravo kažen, brine me to, pari mi se ka da ju malu uša đava.

ANA: Ma nije đava, nego dida! To je sve njegova škola!

CECILIJA: A čujte, imamo mi tu i dramsku... i literarnu... i zbor...

ANA: A mora da bi u zboru isto briljirala...

Cecilija slegne ramenima i složi bolnu grimasu.

TISJA (*prestane nabadat po klaviru*): Mama, kakva san bila?

ANA (*uz mikro pljesak*): Odlična dušo, odlična...

CECILIJA: Mislin platili ste do kraja miseca, možda ipak da probamo...

ANA: Ma dajte sestru Cecilija, pa vi stvarno virujete u čuda.

GRICKO

Žarko unosi kutiju sa zecom u stan.

ŽARKO: Dite se može lipo socijalizirat i sa beštijama.

NEVENKA (*zaviruje u kutiju*): Ma daj Žarko, nije bija dosta oni miš, nego si mi sad i zeca donija!

ŽARKO: Ka prvo, nisan ga tebi donija, a ka drugo, Njoje, naš voljeni drug i hrčak, je pobiga iz ćibe jer je neko nije bia zatvorija, a taj neko si bila ti. A šta misliš da ne znan i kako je Kokolo odletija? Samo nisan tia govorit ditetu da te ne zamrzi.

NEVENKA: To s Kokolon nije bilo namjerno!

ŽARKO: A pilića? Ko je ugazija pilića? A? Gukni Nevenka!

NEVENKA: Vuka! I to slučajno. Nije ga vidila!

ŽARKO: Nema slučajno kad je Vuka u pitanju. Nju je Jovo instruirao! Posla ju je u onin gigantskim papučama na kavu u tebe, jer zašto bi moja Tisja imala pilića, a njihov Anjo ne?

NEVENKA: Ama Žarko, nije ga žena vidila!

ŽARKO: To samo ti moš povirovat, jer si naivna ka tri naivne. Ali nije lako Žarka zajebat, ne. Naša Žarko istog pilića na pazaru, a mala se još nije bila ni probudila.

NEVENKA: Dobro je Žarkica, lipo ti sad sidi i duboko udahni, moran ti nešto reć. Ali prvo mi obećaj da ćeš se ponit ka civilizirani čovik, šta ti i jesi, i da ćeš se držati iznad toga, jer na kraju krajeva to su sve gluposti...

ŽARKO: Ajme kol'ki uvod, ama govori, Nevenka, šta je bilo!

NEVENKA: Eno ti Jovo kupija dva zeca Anji!

ŽARKO: Štaaa, dva???!!!

NEVENKA: Nemoj se uzrujavat Žare... znaš šta ti je doktor reka...

ŽARKO (*gleda kroz prozor*): Je, Gospe mi, eno ih. Pa ima li taj čovik imalo ponosa?! Svi znaju da san ja prvi kupija zeca. Mene bi bilo sramota. Nu, Nevenka, pogledaj šta su grubi. Crni i sivi. Ne zna se koji je gadniji.

NEVENKA: Je Žarko, baš su gadni, naš Gricko je lipotan.

ŽARKO: Znan, Nevenka, ali dva! Đava ga dupli odnija!

NEVENKA: Žarko, molin te nemoj me sramotit, siti se šta si obeća, budi iznad toga.

ŽARKO (*uzme kutiju s Grickon ispod ruke i krene van*): Ma kad san te ja ikad osramotija?
Izlazi u dvor u kojem Jovo u duplo većoj kutiji s Anjom gleda zečeve.

ŽARKO (*uz široki kez*): Dobar dan, komšija!

JOVO: O Žarko, izveo i ti svoga!

ŽARKO: Vidin, ti kupija dva?!

JOVO: Pa jeste, reko, da ne budu nervozni, da imaju društvo, socijalizacija i to...

ŽARKO: Da, da, socijalizacija je važna, najvažnija. Al evo, ja se isto mislin da li pustit moga plemenitog Gricka među ova tvoja dva. Nešto mi pare bolesni. Eno ti oni crni cili krmeljav...

JOVO: Nema što da budu bolesni Žarko, to su pravi zečevi, a ne kunci ko tvoj.

ŽARKO: Ma nemoj mi reć! A šta to rade?? Moga bi ih uskoro imat i tri...

JOVO (*u čudu gleda u svoju kutiju*): A rekli su mi da su oba muška...

ŽARKO (*samozadovoljno*): E tek onda imaš problem moj Jovo. Al ne brini, neću ja nikome reć...

JOVO: Ma nije mi jasno... Dosta, dosta vas dvojica...

ŽARKO (*odlazi*): Ja mislin da će ti tvoji bit loš utjecaj na mog Gricka, znaš... Nije svaka socijalizacija dobra... To san ja uvik govoriya...

TISJA (*u offu*): Dida je trijumfalno doša doma i uzviknija da pravda uvik pobjeđuje. Baka je navijala da plemenitog Gricka šta prije otpremimo u Solin, jer ostavlja svoje smrdljive mine svuda po stanu. Dida nije da, tvrdija je da po logici stvari Jovo mora prvi popustit, baš zato šta ima dva, šta oće reć da njegovi duplo više seru, a Vuka im uz to predstavlja i trajnu prijetnju.

KAMENCI

Noć. Nevenka ima napadaj bubrežnog kamenca. Previja se od bolova. Kuhinja.

ANA: Ženo božja, ti se moraš ić operirat.

NEVENKA: Neću da me rižu!

BRACO: Ma kakvo rizanje, reka je doktor Baković da je to jedna rutinska operacija...

NEVENKA: Jel rižu? Rižu! Kako onda može bit rutinsko? Auuu...

ANA: Braco, zovi Hitnu!

ŽARKO (*odrješito*): Ja ću!

TISJA (*probudili su je, u spavaćici*): Šta je bilo?

ANA: Ništa nije bilo, aj leć.

TISJA: Bako, al te opet boli?

NEVENKA (*previja se od boli*): Ma niiiije... dušo... nijeee mi ništa.

TISJA (*oči joj se napune suzama, uvati se Nevenki za spavaćicu i obisi o nju*): Ajde se molin te operirat, mooolin teeee (*plačno*)...

ANA: Pusti baku, Tisja...

ŽARKO: Dobra večer! Ode Žarko Kljaković. Jesan li dobija Klinički bolnički Centar Split?

Braco i Ana se pogledaju u nevjerici. Nevenka ode na zahod.

ŽARKO: Moja žena, Nevenka Kljaković, od pokojnoga Joze _____, ima napadaj kamenca...
Kako to mislite? Ne. (Pauza) Ne. (Pauza) Ne. (Pauza) Ne znan. Ali...

Poklopi slušalicu.

BRACO: Šta kažu? Jel dolaze?

ŽARKO: Gužva in je...

BRACO: O mater in...

TISJA (*ispred vrata od zahoda*): Bako, jel izaša?!

ŽARKO: Ma ko jel izaša?

TISJA: Kamen!

NEVENKA: Ma đava je izaša Tisja, ajde leć!

TISJA (*plačno*): Neću dok ti ne bude bolje!

Čuju se Nevenkini vapaji.

BRACO (*Žarku*): Zovi opet.

ŽARKO (*bira broj*): Poštovanje, jesam li dobio Klinički bolnički...?

Braco mu zgrabi slušalicu iz ruke.

BRACO: Jeste vi normalni? Pizda li van materina! Svekrva mi ima napadaj! Evo je grči se na podu i gubi svijest... Rendićeva 5! Požurite!

Braco poklopi slušalicu. Nevenka mirno izađe iz banja ko da ništa nije bilo.

NEVENKA: Evo san bolje, amo leć.

DORUČAK S TITOM

Subota jutro. Tisja sidi za stolom i čita ogromnu knjižurinu „I poslije Tita Tito“. Isprid nje kakao. Žarko u potkošulji s rupom srče kavu i puni krafne dodatnom marmeladom. Nevenka rješava križaljku.

TISJA (*spusti knjigu*): Ja ću se udat za Tita!

ŽARKO: To samo ako viruješ u zagrobni život.

NEVENKA (*Žarku*): Dobro jesi li ih natanka, Gospe ti? (*Tisji*) A ti, pij taj kakao! Ladi se!

Tisja srkne najmanji gutljaj na svitu i vrati se listanju fotki u knjizi.

ŽARKO: U Bobisa štede, Nevenka, ovako je ditetu kripnije.

NEVENKA (*Tisji*): Dušo, barba Tito je umra.

TISJA (*razočarano*): Umra? Ali kako kad je drugarica Rosana rekla da smo jučer slavili njegov rođendan?

ŽARKO: I uvijek ćemo ga lipo slavit...

NEVENKA: Al on je svejedno umra, dušo.

ŽARKO: A i da nije, on ti je već bija oženjen.

TISJA (*odmahne rukom*): Jovanka, to ništa..

ŽARKO: Ma dobra je Jovanka, vidi je tu na otin slikama kako je lipo sređena.

NEVENKA: A vidi joj ručerdi. Ka dva pršuta.

TISJA: Nije mi baš. A zašto tu dira rog ovon nosorogu šta spava?

NEVENKA (*zaviruje u knjigu*): A to je ono kad su bili na safariju. Ali njoj je neko stvarno triba reć da ne nosi vešte bez rukava.

ŽARKO: A nosoroga je biće Tito ukoka.

TISJA: Dida, Tito je uvijek tako lipo obučen i popeglan, a ne ka ti, s tin maćama i rupama.

ŽARKO: I on ti je bija ovako obučen kad bi ujutro punija krafne marmeladon.

NEVENKA: Ne zajebaji dite, Žarko.

ŽARKO (*naivno*): Šta?

TISJA: Ja ću se svejedno udat za njega.

NEVENKA: Partija je on, dite moje... Ma isto je moja pokojna mater uvijek govorila, žene kad idu rađat ne viču „živija drug Tito i komunistička partija“, nego „Bože pomози“... E, neš ti njega.

ŽARKO: E tako ćeš i ti skoro vikat kad se budeš išla operirat...

NEVENKA: Neću ja nigdi! Ne dan da me rižu!

Tisja jede krafnu. Marmelada ispada na sve strane. Žarko je gleda s ponosom. Ana se zadere iz kupaone.

ANA: Bracooo!

Braco, koji je još u krevetu, odgovara dernjavom iz sobe.

BRACO: Šta je?!

ANA: Oćeš, molin te, doć!

Braco se bauljavo dovuče do banja. Stane na vratima.

BRACO: Šta je Ana, šta je bilo?

ANA: Očeš, molin te, vidit ovo? Ja više ne mogu, ja san na rubu snaga! Jučer cilo popodne ribala banj, i evo šta me jutros dočeka...

BRACO: Ma šta je bilo, ne razumin!

ANA: Jesi ti ćorav??? Vidi šta ti je ćaća napravija! Vidi dlaka u kadi! Dođe mi da se ubijen. Jeben ti ovakvi život. Ja nisan žena, nego kobila. Mene u ovoj kući nitko ne cijeni.

Braco ne kaže ništa. Ode u kužinu, šutke si natoči kavu, pa sjedne za stol do Žarka. Nevenka vodi Tisju do lavandina da opere marmeladu koja joj je iskapala po majici.

BRACO: Pa dobro, jesi ti vidija šta si ostavija u banju nakon šta je Ana jučer cili dan čistila?

ŽARKO (*razrogačenih očiju*): A šta?

BRACO: Ma šta šta! Dlake! Punu kadu dlaka!

ŽARKO (*kao da je odahnuo da nije nešto gore*): A dlakeeee!

BRACO: E, dlake, e! Kako te nije sram?

ŽARKO: A neš ti dlaka... ovo jada šta mi ih je ostalo...

BRACO: Ma daj, Žare, stvarno, nije ovo prvi put...

ŽARKO (*napravi mot rukom*): Ne, ne, pa naravno da nije prvi put da me ugnjetavate s oton higijenon... (*mot rukom*) Dovde, evo dovde mi je te njene higijene! Ja sidnen čitat novine sinoć, a ona namjerno oko mene „dignite noge, dida“... tapet u tinelu pere svako dva dana, ne stigne se pošteno ni osušit, već ga opet frega... A ne pita se kako ta vlaga na me djeluje...ne...briga koga za Žarka i njegovo zdravlje... Ja san od te vlage iz tapeta šta san je udisa prošli tjedan priladu uvatija! A da ne spominjen maniju pituravanja... Bogati, po godine san na promaji! Dobro san još živ! Svako malo ušlagiran od tih pitura!

Braco za vrijeme monologa uzme jednu od krafni, raspori je, žlicom odstrani svu marmeladu.

BRACO (*demonstrativno ustane i odlazi prema sobi*) : Ušlagiran si ti od Katinog vina šta ga non-stop tankaš!

BRACO (*gnjevno*): M'ajde, goooni!

NEVENKA: Dosta, dosta je za danas!

TISJA (*u offu*): Mama je bila sritna, jer tata nije da na nju. Narednih dana kod nas je bilo samo slike, ali ne i tona. Onda je tata predložija mami godišnji odmor od dlaka. I to u hotelu *Kaktus* na Braču. I ja san išla s njima, iako meni nije triba godišnji odmor. U hotelu je mama tirala tatu da svaki dan namišta krevet i čisti banj za sobom. Nije tila da sobarice misle da je ona neka šporkulja. Meni je bilo strašno dosadno. Onda je, bogu fala, mama jedan dan rekla tati:

„Znaš šta ću ti reć, iman ja ovo i doma. Marjan mi je dvi minute od kuće. Amo mi ća.“ I tako smo se vratili pet dana ranije. Tata je reka da je to na kraju bija godišnji umor. Mama je rekla da će se ona odmorit tek kad odemo ća iz onih govastih sedan kvadrata. Šta se i dogodilo, ali tek za godinu dana.

Zabundana mala Tisja ulazi kod bake i dida.

ŽARKO (*otkopčava je i prislanja joj ruku na čelo*): Nevenka, meni se čini da će mala zafibrat. Cakle joj se oči...

NEVENKA: Ajde bona, Žarko na umišljaj.

ŽARKO: Nevenka, daj toplomjer!

NEVENKA (*nevoljko vadi toplomjer iz škafetina*): Evo Žarko, al vidit ćeš da nema fibru!

Žarko gurne Tisji toplomjer ispod pazuha i posjedne je u fotelju.

TISJA: Dida! Izbrojila san do dvista.

ŽARKO: Ma kojih dvista, broji do petsto.

Tisja mu pruža toplomjer.

TISJA: Reka si dvista zadnji put.

Žarko gleda toplomjer i klima glavom.

ŽARKO: Aj ponovo. Nisi dobro držala.

Tisja koluta očima. Nakon nekoliko trenutaka ga opet izvadi.

ŽARKO: Aha, evo ga, 36 sa 8! Raste! Odma da si legla, odma...

TISJA: Ali dida, dobro san...

NEVENKA: Daj da ja vidin taj toplomjer...ma jesi ti to doda koji stupanj, a Žarko?

ŽARKO: Dok završi Dnevnik to će već narast. To je u njih gori uvatila, vražji Vrh Sućidra, nije u mene sigurno.

NEVENKA (*pomazi Tisju po kosi*): Aj skuvat će baka čaja...

ŽARKO: ... kad je to sve nepametno. Znan ja šta je: prala se kosa! Triba proć 15 sati od pranja da se stvori zaštitna masnoća, takozvana kora. I ne bi Bog...govorija ti Žarko, il ne govoriya...

TISJA: Di-deee, gladna san...

NEVENKA (*sebi u bradu*): Jer uz fibru i inače skoči i apetit...

ŽARKO (*Tisji*): A šta bi ti jila, dušo didina? Šta bi ti da ti dide kupi?

TISJA: Pršuta i francuske!

ŽARKO: Bogati!

NEVENKA: Ma di će, Žarko, s fibron jist pršut i francusku?!

ŽARKO: Nevenka, neka jide šta oće, samo neka jide.

NEVENKA: Gospe blažena, uvik cirkus s tobom...

ŽARKO: Al prvo ću in javit da će ostat u nas spavat. Jer uz njih gori, onako nepametne, stvar bi se mogla zakomplicirat...

Tisja zakašlje.

ŽARKO: Aha, evo ga, pluća. Biće dobro ako nije upala...

NEVENKA: Ajde nazvat ćemo sutra ujutro doktora Veljka, nemoj ti odma sa svojom dijagnostikon...

ŽARKO: Ma kaki Veljko, taj uvik isti dekot pripiše, moš imat boginje ili virozu, uvik ćeš dobit koromač!

NEVENKA: A šta fali koromaču?

ŽARKO: Neš ti koromača...ka da smo u srednjen vijeku... al prije likarija, najvažnije je da se dite dobro naždropa. Ide dide po pršut i francusku...

NEVENKA: Kupi i bocu šampanja da mala zalije!

TISJA (*u offu*): Kad san se naždropala mi je bilo pinku muka. I onda san sve ispovraćala baki po tapetu. Ona je poludila i počela beštimat, a dida je vika da ja mogu povraćat di god oću. Opet je tri dana bilo samo slike, ali ne i tona. Baka je tipa kupit novi tapet, a dida je vika da će ga zapalit. To mi baš nije bilo jasno. Onda su baki istekli neki novci šta ih je čuvala u bičvi i više nije mogla ništa s njima kupit. Dida je gušta kad je to sazna. Mama je rekla da bogu fala da ima svoja tri kvadrata na Sućidru i da njih dvoje više ne mora gledat. Baka je posli primistila stolić u tinelu priko maće na tapetu, a ja pršut i francusku više nisan mogla ni nacrtane. Baren ne do Nove godine.

KOMUNISTIČKO-KATOLIČKI BOŽIĆ

Nevenka na tabureu skida koltrine. Izgleda kao da će svakog trenu past i polomit se. Žarko stoji malo podalje, ruku prekriženih na leđima i komentira. Nedaleko od njih mikro bor ukrašen otužnim kuglicama, nekoliko razbijenih gurnuto pozadi, svjećice gore, ali radi svaka peta. Bor izgleda jadno da jasnije na može. U jaslicama sjedi debeli Djed Mraz okružen Marijom, Josipom, te ovcama, kravama i magarcima.

ŽARKO: Pašćeš, Nevenka! Nevenka, pašćeš!

Nevenka se okrene i prostrijeli ga pogledom. Žarko odšeta do bora.

ŽARKO: A na šta ovi bor liči, srca ti Isusova.

NEVENKA: Šta mu fali?

ŽARKO: Did Mraz u zoološkom.

NEVENKA: Muči, molin te. Sinoć san ga uru vrimena namištala.

ŽARKO: Vidi se da si ga ti namištala...

Iz sobe se čuje mala Tisja kako pjeva (atonalno) „Bum, Cile, bum“. Nevenka siđe s taburea i uđe u sobu. Tisja joj skače po krevetu.

NEVENKA: Tisja! Za Gospu blaženu! Dosta je bilo, ne skači više! Otiće mi šušte!

TISJA: Samo još do kraja pisme...

ŽARKO (*nadviruje se iza Nevenke*): Ma koja ti je to pisma?

TISJA: Od Lepe Brene!

ŽARKO: Nikad čuja.

TISJA: Dida, ona ti je seksi bomba!

ŽARKO: Aj dosta skakanja! Nije ti još Nova godina!

Žarko joj ugasi muziku. Tisja sjedne na krevet.

TISJA: A kad bude Nova godina onda ću smit skakat?

ŽARKO: Za Novu ćemo svi skakat. Aj sad se lipo igray i slušaj svoga didu, pa će bit poklona...

Žarko zatvori vrata za njom.

NEVENKA (*briše krpom čisto suđe*): A šta si jutros uzea na peškariji? Nisan ni pogledala...

ŽARKO: Teleću koljenicu!

NEVENKA: Molin? Teleću koljenicu za na Badanjak?

ŽARKO: Na peškariji ti se sve bilo rasprodalo... ostale samo one šugave trlje.

NEVENKA: Ma di se rasprodalo u 8 ujutro?

ŽARKO: A ne znan, Nevenka. Izgleda da vas katolika ipak ima više nego šta bi čovik reka...

Nevenka ga gleda, jasno joj da je manta i da i ove godine opstruira Badnjak.

ŽARKO: Al' Pešo mi je da lipi komad...

NEVENKA: Pešo i peškarija nisu isto!

ŽARKO: A posli san skoknija u Djutić Tisji po walkman...

NEVENKA: Ti si skoknija? Ti si zadnji put skoknija '68...

ŽARKO: Ne izazivaj, bolje ti je.

NEVENKA: Jesi ga dobro sakrija?

ŽARKO: Dašta san. U sobi, iza bičava.

NEVENKA: Aj nazovi ih gori, vidi kad dolaze.

Žarko telefonira.

ŽARKO: Alo, Braco. Jeste na putu?

BRACO (*u offu*): A bogati, ako san ti se javia, očito nismo na putu.

ŽARKO: Zna se kad je ručak.

BRACO (*u offu*): Doćemo na vrime, ne paničari bezveze...

ŽARKO: Rekli su sinoć na Dnevniku, olujna bura.

BRACO (*u offu*): Dobro je tata, imamo i mi Dnevnik na Sućidru.

ŽARKO: Dobro malu zabundajte i neka ne otvara usta!

BRACO (*u offu*): Na zapovijed, komandante!

ŽARKO: Ne zajebaji, zadnji put kad je ono dobila fibru...

Braco poklopi slušalicu. Žarko nadržano pogleda u slušalicu i poklopi je.

NEVENKA: Šta kažu, kad dolaze?

ŽARKO: Kreću za po ure.

Nevenka upali radio. Na radiju svira Zvonko Špišić, „Barbara.“

NEVENKA (*pojačava*): Ajme evo mi Špišić, šta ja njega volin, šta je on meni fin...ajme...

ŽARKO (*spusti glavu i stane češat tjeme*): Ajme opet dosadni Spišalo...

Nevenka pleše po stanu i pjevuši „Barbaru“. Žarko se mota oko bora, stavlja keramičke pingvine među krave i ovce, čačka oko svićica. Jedna naglo bljesne.

NEVENKA: Bogati Žarko, makni se od tog bora! Još ćeš ga i zapalit!

ŽARKO: A velike štete. Ionako pari ka četka od zahoda.

Netko pozvoni na vratima. Žarko otvori vrata. Nevenka iz predostrožnosti gasi svićice iz struje. Ulazi Miron.

MIRON: Evala, svitu

ŽARKO: Oooo, evala, šjor pilot.

MIRON: Šta se lipoga radi? Jel se kužinaje?

NEVENKA: A evo moj Mirone, skinila san sve koltrine, sve tavaje i presvlake, a *Ignisica* mi jučer popodne stala i ne mrda.

MIRON: Sve ćemo riješit Nevenka, ništa se ti ne brini.

Nevenka vadi rakiju i bićerine na stol. Žarko lampom zakriva bor da ga Miron ne vidi.

NEVENKA: Ja san prvo pomislila da nije Žarko opet nešto po njoj petlja, pa izazva kratki spoj.

Nevenka naliva rakiju u bićerine. Žarko sjedne s Mironom za stol.

MIRON (*namigne Žarku*): Neće struja u koprive.

Njih dvojica se kucnu bićerinima i struse prvu rakiju. Nevenka se muva oko špahera.

ŽARKO: A moj Mirone, nego kako tvoj varburg? Ide li još? Znaš da mi je zet kupija novog Yuga? Metalik! 45X!

MIRON: Čuja san da se ta Yuga nešto puno kvare...I ja san ga mislija kupit, al kad san to čuja, rekla san sebi, Mirone, drž se ti svog varburga!

ŽARKO (*naliva novi bićerin obojici*): A ko ti je reka da se kvare?

MIRON: A ko, ne sićan se više, neko od mojih...

ŽARKO: Amo mi još jednu, u zdravlje!

Miron s veseljem prihvati. Kucnu se i ispiju još jednu.

ŽARKO: E moj Mirone, koji je to doživljaj bija, vozit se u Yugu.

NEVENKA: Osin šta samo skoro izginili tamo iznad Kašuna, odlično je bilo.

MIRON: A neka, neka. Bolji je sigurno od Fiće!

Kroz prozor se začuje „U se vrime godišća“. Žarko skoči ka oparen i zatvori prozor. Miron u međuvremenu nalije još jednu.

ŽARKO: Ajme ove Kukočevi i njihovo pivanje. Nije mi dosta Tisje po cile dane.

MIRON (*ustaje od stola*): Ajmo mi vidit o čemu se radi... Jel ti puno skače Nevenka?

NEVENKA: Ma skače, al reka si mi da je to normalno...

MIRON: Pa je, je...

NEVENKA: Di je baš sad stala kad su mi blagdani, kad je triban tuta forca. Umisto da izgine za tri ture robe dnevno, ona uzela godišnji...

Miron i Žarko zagrljeni i vidno cvrcnuti krenu put banja.

MIRON: Saćemo mi to riješit Nevenka, hik, ništa se ti ne brini, hik, samo pomalo. Nema ništa na prišu.

ŽARKO (*ko pokvarena vrpca uz njega*): E Nevenka, hik, nema ništa na prišu. Samo pomalo.

ACI

TISJA (*u offu*): Božićni je ručak te godina bija svečani ručak u čast porođenja novog Yuga. Pala je odluka da sutra idemo na svečanu vožnju, a posli u Acija na piće. Baka je bila protiv, jer nema frizuru, al na kraju je popustila. Svi smo se uredili i zalizali, baka je došla s tri kile laka u kosi, a did je na sebe izlija po litre one borove vodice. Mama je u autu rekla da će se ugušit od tog smrdljivog bora. Baka nas je poškropila lavandon, al nije baš pomoglo. Mama se bojala iznad provalije kraj Kašuna pa se držala za ručicu. Tata je reka da će mu puknit ručicu, a ako i propadnemo, ta je ručica sigurno neće spasit.

Svi skupa dolaze u ACI-ja na piće. Braco prvo grandiozno baci ključeve od auta na stol, a zatim i knjižicu vozila.

NEVENKA: Ajme jesan se pripala, tamo iznad Kašuna.

ŽARKO: A bogati Nevenka, auto je samo osta bez benzine.

ANA: Je, al moga je bit i neki kvar. Pa svi odletimo u tri mile materine...

BRACO: Kvar? Na novon Yugu? I to metalik. Daj molin te Ane... ne pričaj gluposti. Nema se tu šta kvarit... nije to Fićo.

ANA: Dobro je Braco, ti si najpametniji. Samo smo morali zvat mehaničara da nan kaže da je prazan rezervar.

BRACO: Pa bogati, triba mi malo vrimena dok povatan sve te komande i to...

NEVENKA (*podbada Žarka*): Dabome, neki cili život nisu povatali...

ŽARKO: Nevenka, goni!

NEVENA: Ššššš, eno mali Zdenko ide vamo...

Konobar Zdenko im prilazi. Očito se poznaju.

ŽARKO: Di si Zdene? Kako si?

NEVENKA: Sunce moje...

ZDENKO (*začuđeno*): A šta je reć? Evo dobro. Odakle vi?

BRACO (*ključevima suptilno grebucka po stolu*): A evo malo došli na piće...

ANA: A pogledaj Zdenko, doli!

ZDENKO: Oli je ono vaš?

ANA: Neego!

ZDENKO: A baš je krasan. Lipo se sjaji. I ja san ga mislija kupit, al san čuja da se kvare, pa san reka sebi – neću! Nego, šta ćete pit?

ANA: Donesi meni i Tisji Colu i dvi čaše, ne može ona sama sve popit.

NEVENKA: Meni, sunce moje, donesi kafu.

Nevenka sidi uspravno ko svića, drži boršu na sebi, vidi se da joj je neugodno, jer nikad prije nije sjedila u kafiću.

ZDENKO: A vi, barba Žarko?

ŽARKO: A daj i meni kafu.

BRACO (*vrti ključeve od auta oko prsta*): Meni daj pivo.

ŽARKO: Čekaj, onda daj i meni pivo!

ZDENKO (*odlazi*): Stiže!

BRACO (*kad se Zdenko malo odmaka, iziritirano*): „Reka san sebi – neću!“ Ma jeste ga čuli?

NEVENKA: A i ti Ana bogati, šta ga rajcaš!

BRACO: Neka mu je rekla. A zašto mu ne bi rekla. Sad mi je baš drago šta mu je rekla, jer se poija od ljubomore. Kviri se? Zato on vozi trabanta, on se ka ne kviri. Reci, brate mili, lip je ka šta i je i gotovo. A tu u knjižici lipo piše i šta je – limuzina!

Braco naglo umukne kad ugleda Zdenka kako ide prema njima. Nevenka skoči sa stolice.

NEVENKA: Daj, sunce moje, da ti pomognem!

ZDENKO: Ma ne treba, teta Nevenka, to mi je posal.

NEVENKA: Neka, neka. Nije te lipo vidit da ti nas poslužuješ. Ajde, sidi i ti malo s nami.

ZDENKO: Ma ne mogu teta Nevenka, na poslu san.

BRACO: Nemoj gnjavit čovika, mama. Nego, Zdenko, aj odma naplati da si miran i štaš ti popit?

ZDENKO: Ma neću ništa, fala, ka da i jesan. Cola, kafa, dva piva...

Braco šutke izvadi novčanik i plati.

ZDENKO: Eto, fala van i dođite još koji put. Baš mi je bilo lipo vidit vas, al sad moran ić, posal zove...

NEVENKA: Jel se on ovo uvridija? Nismo se tribali tolko isticat i razbacivat. Ali za ovu kafu šta san ovde popila mogla san ih doma deset skuvat.

ANA: A za ovu jednu Colu, moš u samoposlugu kupit onu od litre. I još ti ostane...

ŽARKO: Je, al moraš platiti uslugu, radnu snagu...

NEVENKA: Ajde bogati, Zdenko nan je donija, to mi je rođak!

BRACO: Ma vi svi skupa ne znate živit! Šta se tresete?!

ANA: Ti muči! Jer dok isplatimo onoga doli, dušu ćemo ispustit. A tebi ću prvo odbit od džeparca! (*pauza*) Jesmo sve popili?

Svi osin Tisje srknu šta im preostalo na iskap.

ŽARKO: Ima mala još malo.

ANA: Evo mama će umisto nje. Jesan rekla da ne može cilu. Uvik pogodin. Ja san vištica. Amo ća!

TISJA (*u offu*): Drugi dan iza porođenja Yuga, baka je odma zvala susidu Frizerku da dođe po hitnon postupku. Ako opet budemo negdi išli s Yugon, da ne bude nepripremljena. A i Nova godina samo šta nije.

FRIZERAJ

Frizerka šiša baku Nevenku za stolon u njezinoj kužini. S druge strane stola sjede Komšinica Vuka, Mila Pavičević i teta Zora, poredane ka nadzorni odbor, svaka sa svojom šalicom kave ispred sebe. Tisja se igra ispod stola.

VUKA (*Frizerki*): Malo si je ukrivo s ove strane...

FRIZERKA: Ma daj Vuka, pusti me da radin...

MILA: Ona ti samo oće pomoć... dva para očiju uvik vide bolje nego jedan...

FRIZERKA: Dosta je meni moj jedan par.

ZORA: A slušaj, ko ti je kriv šta si upala u naš termin. Mi ti sridon uvik imamo veliko vijeće.

FRIZERKA: Ne smeta meni vaše vijeće. Više saznan nego da novine čitan.

ZORA: A slušaj, triba bit informiran...

VUKA: Ma jesi ti Nevenka vidila bičava u one kurbe Anke?

NEVENKA: Ajme meni jesan, očaj očaj...

MILA: A šta ti misliš Vuko, prokuva li ona ikad one svoje crne mudante? Izblidile bi joj!

VUKA: E, da se ne bi infetala bidna!

ZORA: Ajde bogati, otporno je to. Đava će joj bit.

VUKA: Rekla mi je Silvija da joj je niki dan opet bija oni isti kortedant. Cviće joj je počeja nosit...

NEVENKA (*naglo trzne glavon*): Ajde?!

FRIZERKA: Dobro Nevenka, bogamu! Kako ti misliš da ja radin?

NEVENKA: Joj oprost, oprost dušo, mahinalno...

MILA: I to ne ono cviče s pazara, nego iz cvječare u celofan zamotano...

ZORA: Da se ne bi udala naša Anka sad pod stare dane?

VUKA: Moš mislit! Pitala nju Silvija oće li šta bit. Jer da je momak na svon mistu. Vozi bilog stojadina, moja Neve... Udovac s dvoje dice. Svako ošlo svoj in puten. Ne moš bolje i da je divica, a ne kurba ka šta je.

FRIZERKA (*jednom rukom čvrsto drži Nevenki glavu, drugom stricka krajeve*): I pričaj, šta joj je Anka rekla...

VUKA: Nećete virovat, rekla joj je da joj se ne isplati!

MILA (*iznenađeno*): Moolin?!

ZORA: Oslobodi Bože!

VUKA: E, da ona ima svoj život i svoje planove i da ne misli trpit da joj neko smeta po kući, da ona oće svoj mir, a ne nekog starog pizduna da mu kuva i sprema, a on da joj prdi po kući. „Blaženi moj mir“ - tako joj je rekla.

NEVENKA: Ma nemoj! A od čega ona misli život, da mi je znat?

ZORA: A ko će je, da prostiš, kad ostari...?

VUKA: Rekla je ona Silviji - „Bit' će uvijek posla, uvijek se može zaradit, ja san jedna emancipirana žena.“

MILA: Šta je ona?!

VUKA: Emancipirana!

NEVENKA: A šta smo onda mi? Primitivne? Znae šta, ja mislin da taj njen biznis neće još dugo...

ZORA: Bome, ja mislin da njoj ide bolje nego šta mi mislimo. Prolazila san joj jučer ispod prozora i znaš šta jon se vitrilo?

VUKA (*prinosi ćikaru s kavom, sebi u bradu prije gutljaja*): Manda joj se vitrila...

ZORA: Bunda, moja Nevenka, bunda!

NEVENKA: Ma neće to bit nešto skupo, biće mačka neka...

ZORA: A ne bi rekla, meni se činila lisica...

VUKA: Ti znaš Zore, ka da si ti ikad bundu obukla!

ZORA: A kad si je ti obukla?

NEVENKA: Meni je moj Žarko davno reka, Nevenka, biraj koju oćeš! A ja san mu rekla: „A šta će mi, ka da je kod nas ladno?“

MILA: I tako ti Nevenka ostade bez bunde...

VUKA: I meni se Jovo nudija. Nije da nije, ali ja san mu rekla: „A di ću ja š njome? Di ja to iden? Šta će mi da mi stoji u ormaru?“

MILA: I ti si puno pametna...

NEVENKA: A šta ti misliš Vuka, oklen njoj budna?

VUKA: Da oklen, od piške, ako me razumiš!

MILA (*prije negoli će srknut gutljaj kave*): A čujte, nije to lak posal.

ZORA: E, vridnica naša. Nema bolovanja, ni godišnjeg, ni odmora! Ni nedilje ni praznika!

NEVENKA: Ali zato ima bundu. Šta mislite, kako bi meni stala? A? Bi li bila ka prava gospođa?

VUKA: Ka gospođa, moja Nevenka!

ZORA: A ona da ne znan koju bundu obuče je uvek kurba.

MILA: Tako je.

VUKA: Silvija mi je još rekla da je vidila da ima crveno svitlo u stanu, ma pravi kažin.

ZORA: A sad kad otvori gradilište za Lavčevićev neboder, bit će posla, bit će posla. Škure će joj bit non-stop zatvorene.

FRIZERKA: A tuče žena faturete, ajde šta ste đelozaste...

NEVENKA: Ma nismo mi đelozaste, nego...

MILA (*nagne se prema naprid i raširi noge*): A da van ja sad ispričan kako se moj zet u mojoj vlastitoj kući gonja...to šta ti Nevenka imaš u portunu, ja iman isprid nosa... pa mi dođe ćeri i onda ti on nju ovako poduvati odispod...

NEVENKA: Aaaaa, sram ga bilo.

ZORA: Ne bi ja to trpila!

VUKA: Gad!

Anjo dođe na prozor.

ANJO: Teta Zoreeeeeee, mogu dobit čašu vode?

ZORA (*diže se priko volje i ide po vodu*): Dobiš šaku u glavu!

NEVENKA (*gleda pakiranje od piture za kosu*): Ma jel ovo ona moja crna s odsjajem?

FRIZERKA: A koja će bit nego ta!

Zora dolazi na prozor noseći bokal s vodom.

VUKA: Daj vidi Zore jel se uznojia.

ZORA: Jesi se uznojia? Da vidin..

ANJO (*potpuno znojan*): Nisan!

ZORA (*Anji*): Ma kakve su ono škovace tamo, je li Anjo?

ANJO: Nean blage.

ZORA: Aj ti njih lipo pribaci u drugi dvor...

ANJO (*razdragano, drugoj dici u dvoru*): Ej, ekipa, alo! Rekla je teta Zora da možemo ovo smeće šutnit priko ograde...

Anjo otrči.

ZORA: Nisan rekla šutnit! Anjo!

Zora brzo odustane i vraća se na svoju poziciju.

VUKA: A slušaj, znaš li ti Nevenka ko mi je jučer doša popraviti cijev?

NEVENKA: Ko?

VUKA: Oni mali Marjan, znaš oni Ban, on ti je ka neki pjevač, sva dica iz ulice se natiskala i gledaju ga kako mi popravlja cijev u banju...

NEVENKA: A baš je on mali...

FRIZERKA: Ja nikad čula za njega...

ZORA: Ni ja...

MILA: Ni ja...

Krene svirat refren od „Osamdesete“.

TISJA (*u offu*): Za par dana je konačno došla moja najdraža Nova godina. Mama i tata su išli na doček u ACI-ja, a ja u Spinut kod bake i dida. Baka je napravila sarme i tonu londonera i princeski. Ka i uvijek, dala mi je da ližen teće i smila san skakat po krevetu. Dida je gleda Cuneta Gojkovića i tresucka svojih ljubičastin nogama. Malo prije ponoć su došli Jovo i Vuka

da skupa brojimo. Onda cmakanje. A ujutro – govno. Ništa novo. Baka puši i rješaje križaljku, dida brontula... Nije mi jasno zašto se zove Nova godina, kad ništa ne bude stvarno novo. Osin šta san ja dobila novi walkman. Aleluja! Tata je negodova kad je vidija da na njemu vrtin samo Brenu i reka da bi bilo bolje da slušan barba Popa, našeg susida iz Spinuta, jer da je on jedini pravi genijalac kad je o glazbi rič.

POP

ANA: Nećeš virovat šta mi se jutros dogodilo! Nećeš virovat! S onin tvojin „genijalcen“ od Popa.

BRACO: Ma šta?

ANA: Sebi nisan mogla doć po ure.

BRACO: Ma daj Ana, pari mi se da malo pretjeruješ.

ANA: Vidit ćeš jel pretjerujen. Tisja dođi vamo, sad ćeš mi pomoć u rekonstrukciji zločina!

Tisja dođe do Ane, ova je uhvati za ruku.

ANA: Znači iden ti ja ovako Matošićevon, držin Tisju za ruku, sredile se nas dvi i spuštamo se u grad, kad u susret nan ide, jelte, genijalni Pop.

TISJA: Mene je njega uvik pinku straj...

BRACO (*Tisji*): Ma daj, on ti je mekan ka kruv.

ANA: Ka poškropljeni kruv! Slušaj, znači ovako je bilo. Saću ti ja ispričat, paš ti meni reć jel to normalno da neko tako dođe tvojoj ženi... Znači ja hodan ulicon, pristojno, sve sređena, vodin dite za ruku i kažen ja Tisji – dušo, pozdravi barba Popa!

Počinje svirat „Kad bi samo ljubiti znala“, na scenu ulazi Momčilo Popadić Pop, tetura po sceni, vidno cvrcnut, s lulon u ustima i pjevuši. Dođe do njih dvi, odmjeri Anu od glave do pete i kaže:

POP: Da bi ga tebi barba Pop!

Odtetura dalje, sve uz pjesmu.

ANA: Umrla san o' srama. Povukla san Tisju za ruku, ovako (*trzne joj ruku i napravi skupa s njom par koraka*) i brže bolje niz ulicu. Popizdila san! Po-pizdila.

BRACO (*Tisji*): Aj sad ti malo u dnevni... Aaaa, čut će me bome!

ANA: I triba!

Braco odmakne svoju stolicu od stola i zajaši je. Ana ostane u mraku. Popadić je već sa strane, u istom položaju sjedi na stolici.

BRACO: Slušaj, Ana se stvarno uzrujala...

POP: Kunen ti se Braco, pojma ja neman o čemu ti pričaš...

BRACO: Kako nemaš, ona kaže da te je jučer trefila u Matošićevoj...

POP: Ma Braco, jučer smo u Basketa uranili s vinjakom, nešto smo slavili, ne sićan se više šta...ali kunen ti se da Ana nije bila tamo!

BRACO: Ma nije bila tamo, nego te u Matošićevoj vidila...

POP: Da ti pravo kažem, kako san doma doša, ne sićan se. Ali ako san i učinija to šta kažeš, evo obećajen da neću više.

BRACO: Ma dobro je Pope, ka da ja ne znan kako završe naše mlade mise u Basketa. Slušaj, ja ću Ani reć da si ti dobija boga svoga, a ti samo potvrdi.

Pop nešto zapisuje u svoj blokić.

BRACO: Ma jel ti to sad pišeš pismu o ovome?

POP: A baš je ovo za pismu napisat.

BRACO: A šta ja znan kako vas pisnike pribaci...

Počne svirat refren "Što učinila si ti od života mog". Braco se vraća za stol. Promjena svjetla.

ANA: I? Šta je reka?

BRACO: Prvo, ne sića se! A drugo, reka je da neće više!

ANA: I to je sve?! Pa jesi ti njemu reka šta je on meni reka?

BRACO: Jesan, i to ti je to.

ANA: A dobro! Krasno!

BRACO: Ma daj Ana, isto ti malo pretjeruješ. Pa znaš da je on infišan u svoju Tonku.

ANA: Ne radi se o tome!

BRACO: Nego o čemu?

ANA: O principu!

BRACO: A dobro šta bi ti da ja sad napravim?

ANA: Ti? Ništa! Najopasnije šta mu ti moš napraviti je da mu iskidaš neku pismu iz blokića...

BRACO (*posprdno*): Ako će te to smirit, lako se ja blokića dočepan...

ANA: Aj ne zajebaji!

TISJA (u offu): Meni je barba Pop posta malo manje strašan kad mi je poklona takujin na kojenu je pisalo Coca-Cola. To mi je kupija na nekon putovanju. I još mi je unutra stavlja neke šolde. Ja san odma pitala dida jel i tin šoldima isteka rok trajanja ka i bakinima, ali dida je reka da nije, da ti još vride. Onda san tin šoldima dodala još neke didine da mi takujin bude deblji. Al kad smo mama i ja išle gledat Tarzana u Zlatna vrata, neko mi ga je maznija. Plakala san cilo popodne, a dida je reka: Ruka mu se osušila dabogda! Odma sutra mi je kupija novi takujin, al na njemu nije pisalo Coca-Cola, nego Fructal. Taj nikad nisan napunila šoldima.

ODIJELO & KRLEŽA

Nevenka uzima Jovi mjere za odijelo.

JOVO: Taj će pir da nas košta... jao... spasit ćeš me Nevenka.

NEVENKA: A ko se ženi?

JOVO: Ma od Vukine sestre zaove mala.

NEVENKA: A di će bit pir?

JOVO: Ma tu blizu, zaboravio sam kako se zove selo.

NEVENKA: Ništa se ti ne brini, stićemo sve na vrime. Samo ćeš mi morat doć na još koju probu...

JOVO: Dabome...dabome.

*(*raspisat još)*

CUT

Nevenka sidi za Bagat mašinon s metron oko vrata i nervozno nešto šije. Istovremeno puši, pepeo joj pada po materijalu. Mala Tisja dolazi iz škole.

TISJA: Bakoooooooo!

Tisja itne školsku torbu što dalje od sebe.

NEVENKA (*ugasi cigaretu u pepeljaru*): Sunce bakino!

TISJA: Šta to radiš bako?

NEVENKA: Ma Vuka me izmolila da sašijen Jovi odijelo za niki pir... đava mu pir odnija... kad san ja zadnji put šila...kad je drug Tito bija bravar...a ni tad me nije baš dobro išlo. Otac ti je za maturalnu parija zvonar crkve Notre Dame...s gobon na leđima i jednin ramenon većin od drugog...

TISJA: Pa zašto onda šiješ?

NEVENKA: Zato šta mi nema dražih ljudi od Jove i Vuke, eto zašto... a ako i ode malo ukrivo, neće se Jovo jidit.

TISJA: A bako, a šta si ti još radila kad si bila mlada?

NEVENKA: Ja san ti bila knjigovođa.

Tisja se zamisli. Scenom protrči žena, uz glazbu ko iz crtanog filma, gurajući kolica puna knjiga.

TISJA: Tako znači.

NEVENKA: E.

TISJA: A zašto nisi ostala knjigovođa?

Žena s kolicima punim knjiga, opet uz glazbu ko iz crtanog filma, sad iz drugog smjera.

NEVENKA: Zato šta je tvoj did reka da on neće više pušit, pa nan moja plaća više ne triba.

TISJA: Ali did puši!

NEVENKA: A je, a šta ćeš...

TISJA: A jesi ti bako pročitala neku od tih knjiga?

NEVENKA: Kojih knjiga? Ma, ja san ti uvik volila čitat...I Šenou san pročitala, a ne samo ove moje ljubavne...

TISJA: Mhm

NEVENKA: I dobar je taj Šenoa, stvarno nije loš.

TISJA: A bako, znaš šta, dala nan je ona iz hrvatskog da pročitamo za lektiru „Banket u blitvi“ od onoga Krleže. Pa san se sad evo sitila da možda ti to pročitaš pa mi prepričaš posli. Ko će to bolje nego ti, a? Šta kažeš?

NEVENKA (*priko volje*): Mhm, ne znan Tisja... vidiš da san iman posla s ovin šivanjen...

TISJA: Aj mooolin te. Oš?

NEVENKA: A oću, ajde. Jel je imaš tu? Daj da vidin koliko toga ima...

Tisja otrči do torbe po knjigu.

CUT / SVJETLO

Baka sjedi u fotelji i sporo hekla. Dolazi Tisja iz škole, opet itne torbu što dalje.

TISJA: E bako, jel čitaš ono moje?

NEVENKA: Jesan, Tisja, jesan!

TISJA: Doklen si došla? Znaš da mi to triba za prikosutra?

NEVENKA: Iman još malo.

TISJA: Aj super!

CUT / SVJETLO

Baka kuva blitvu. Dolazi Tisja iz škole, izvadi bilježnicu i pernicu, zatvori torbu i opet je itne što dalje. Sjedne za stol i otvori bilježnicu.

TISJA: Aj počni. Ti mi ka prepričaj, a ja ću to složit!

NEVENKA (*pomalo uvrijeđeno*): Ne može se to, Tisja, prepričat!

TISJA: Molin? Kako to misliš? Kako ne može? Meni je sutra lektira, šta je tebi?!

NEVENKA: Ne može, brate mili i ne može! To su samo neki opisi, ništa se pod milin Bogon ne dešava. Neki je, brate mili, nastrada i on ka boluje, ma ne može se, kad ti kažen...

TISJA: A šta je s Blitvon?

NEVENKA: Eno, kuan je, šta bi bilo? Aaaaa, misliš u knjizi, ma ništa, to ti nije važno...

TISJA: Pa dobro, jesi ti to pročitala uopće?

NEVENKA: Dakud san. I mogu ti reć da Krleža lipo piše. Ima mota.

TISJA: Ajde, neka si ti uživala. Al šta ću ja sad?

NEVANKA: Prepiši sutra od Nikoline!

TISJA (u offu): Srića pa me nije bilo prozvalo taj put. Mama mi se posli smijala kad san joj rekla da san ja mislila da je knjigovođa žena koja vozi knjige. A i dodala je da baka nije vidila knjigovodstva i da su to priče za malu djecu. Tata je umra od smija kad san mu rekla da me ispitivala engleski, jer da ona u biti ne zna beknit engleski. Reka mi je da baka uvijek oće ispast gospođa, al da od toga nema vajde, jer da će uvijek ostat drugarica. Mama je rekla da to nije istina i da je ona naša drugarica gospođa baka. Nije prošlo ni tjedan dana od tog razgovora i drugarica gospođa baka nan je završila u bolnicu.

BOLNICA

Tisja grli baku na bolničkom krevetu. Žarko odlaže na kantunal tonu potrepština i dvi tone wc papira. Braco i Ana oko kreveta. Ana odmotava cviće i stavlja ga u vazuu.

ŽARKO: Ne skači po baki Tisja, popucat će joj punti!

TISJA: Bako, stavi očale! Čudna si mi ovako!

NEVENKA: Ajme Žarko, pa šta će mi ovolko papira? Nisu me operirali zbog proliva!

ŽARKO: Opet ona!?

TISJA: E bako, opet ti.

NEVENKA: Ne ponavljaj za njen molin te... Jel vidiš ti kolika je ona već, moja Tajda?

Tajda se javi iz susjednog kreveta.

TAJDA: A koliko ti dušo imaš godina?

TISJA (*žustro, prema Tajdi*): Pet. (*Pa se brzo okrene opet prema baki*) Bako, did se napija kad su te operirali!

NEVENKA: Neće bit da se baš napija, Tisja!

TISJA: Je bako, napija se, nije moga stat na noge, pa je iša leć!

NEVENKA: Tisja!!!

Žarko se pravi ka da on nije tema razgovora i slaže role papira u piramidu.

TAJDA (*suosjećajno*): Ajde, ma to je biće dida malo proslavija...

TISJA: Ma šta malo, on se toliko...

Baka joj rukom naglo začepi usta i usiljeno se osmjehe Tajdi u susjednom krevetu.

NEVENKA: A dica, šta ćete. Dica ko dica. Eto, neka ste vi mene lipo posjetili. Nešto san naglo puno umorna. Ajte vi pomalo. (*Tisji*) Daj baki pusuu.

Tisja poljubi baku, stane i čeka.

TISJA: Sad ti, dida!

Didu je vidno neugodno. Zastane, izvade češalj iz džepa sakoa, začušlja nauljenu kosuu.

ŽARKO: Ajte vi, doću ja!

Braco i Ana se pozdrave s Nevenkom i odlaze. Vuku Tisju za sobom.

BRACO: A mislin Tisja, ispid nepoznate žene ić govorit da ti se did napija.

TISJA: Pa kad je!

BRACO: Pa neka je, al to se ne govori.

ANA: Ma da je mene poslušala, manje bi trpila, tribala se ranije operirat.

Žarko se nagne nad Nevenku i poljubi je u čelo.

TISJA (*u offu*): Did je posli toga svaki dan zva bolnicu baren tri puta da pita za „stanje pacijentice Nevenke Kljaković“, sve dok ga baka nije nazvala jedan dan i rekla mu ako još jednon nazove da će se razvest – da je vidila u Santa Barbari da se i to može. Kad su je otpustili iz bolnice, dida je napravija veliki doček i servira joj janjetinu s kumpirima i kapulicon u krevet. Vladalo je veliko uzbuđenje, kako bi rekla Helga Vlahović. Ja san bila sritna šta se baka vratila i sve je bilo super. Dok za tjedan dana ludu Matiju nisu opet uvatile epizode, kako je to moja baka zvala, od kojih bismo svi prolupali skroz naskroz.

ORIĐNALI

Žarko sidi za stolom u bijeloj donjoj majici s bužom na drobu vidno iziritiran nedostatkom popodnevnog sna. Nevenka u fotelji čita Marie Louise Fischer, „Kasna ljubav“.

ŽARKO: A dokle će ovo trajat, ovo je za poludit! Moramo nešto učinit.

NEVENKA: Ajde, Žarko bona, nemoj se mišat. Prestat će!

Čuje se luda Matija kako se derleči iz stana na katu. Ispred sebe raširila prste na ruci.

MATIJA (*prvo se nerazgovijetno dere, a onda*): Vidi ih! Svi su moji, a svi različiti! Ko je reka da smo svi isti, majku mu pokvarenu!

ŽARKO (*bisno*): ...Ma šta neću...

Teta Zora pokuca samo jednom na vrata i otvori ih bez da je itko rekao „naprid!“. Na glavi joj punđa, a u ruci čekić. Nevenka odloži knjigu.

NEVENKA: A šta je Zore, šta će ti čekić?

ZORA: Moramo nešto poduzet! Došla san po Žarka! Idemo mi nju gori umirit...

NEVENKA: Pa je idete umirit s čekićen??

ZORA: E! Nego s čime??

ŽARKO (*spremno ustaje*): Tako je Zore, imaš ti pravo... Iden ja samo majicu prisvuć...

NEVENKA: Ma jeste li vi dva pomanitali? Luđi ste od nje, boga mi!

ZORA: Ajmo Žarko, cap cap, brže to...

Matija mrmolji nešto nerazgovijetno s prozora....svako toliko se samo razaznaje po koja riječ.

MATIJA:.... kurac.... Gospu....Tita... Boga... pišotu....

Žarko se prisvuka u majicu na Jugoplastiku.

ŽARKO: Nevenka, eto nas odma, ne brini!

Žarko i Zora odlaze. Nevenka ih isprati i zabrinuto stoji na vratima. Čuju se Zora i Žarko. Zora lupa čekićem po vratima.

ŽARKO: Sram te bilo! Dosta je bilo!

ZORA: Nesritnice Božja, Tonči mi nije oka sklopija!

Matija i dalje mrmolji.

ŽARKO: Umukni kad san reka!

ZORA: I da te više nismo čuli, zvat ćemo miliciju!

ŽARKO: I centar za socijalni rad!

Iznutra prestane dernjava i začuju se koraci. Zora i Žarko udru trk i pobignu. Čuje se otvaranje vrata.

MATIJA: Šta je?! Di ste sad??

ŽARKO (*sa sigurne udaljenosti*): A kad misliš vodu platit?! Aaaa?

NEVENKA: Ajte, ajte unutra! Dobićete dinju u glavu! Ili šta god gore!

Žarko i Zora natrag u stanu.

ZORA (*Nevenki*): Zaključaj dobro!

NEVENKA: Koji vas je đava tira gori!?

Žarko vadi Vecchiu Romagnu i natoči si jednu za smirenje. Zora sjedi i nervozno trese nogom.

ZORA: Daj mi vode i cukra Nevenka, molin te!

NEVENKA: Al ti je cukar pa, Zore?

ZORA: Ma sve mi je palo. A najbolje bi bilo da je ovaj čekić pa njoj o glavu!

NEVENKA (*toči vodu i miša cukar*): Ajde smiri se...

Žarko u međuvremenu izvadi knjigu Kućnog savjeta na kojoj piše Voda – struja i s njom dođe na prozor.

ŽARKO: Dakle – sedandesetidevete – 130 dinara, osandesete – 148 dinara, osansprve - ...

Matija počne histerično plakat i zapomagat.

ZORA: Sad bi joj nešto rekla, al ne smin.

ŽARKO: Samo reci, biće ti lakše!

Zora priđe prozoru i zadere se.

ZORA: Plači, plači, manje ćeš pišat!

Čuje se zvuk prolivene pišote. Žarko i Zora se pogledaju.

NEVENKA: Jesan rekla da će bit nešto gore...

ZORA: Znaš ti šta san ja još čula Nevenka moja...

NEVENKA: Šta, šta?

ZORA: ...da je ona gori u stanu znala ložit parkete.

ŽARKO: Molin?! Pa mogla nas je svih zapalit!

ZORA: A čula san i da je jednon cilu kadu napunila pišoton...

NEVENKA: Misusovo! (*dođe do prozora*) Tisjaa! Tisja!

TISJA (*iz dvora*): Još samo malo, bako!

NEVENKA: Još pet minuta! Imaš domaćeg za Rosanu tri tone! Al si zaboravila??

ŽARKO: Pogledaj da se nije uznojila...

NEVENKA: Tisja! Dođi vamo da vidin jesi se uznojila!

ZORA: Jovo je jednon iša gori po vodu, pričala mi je Vuka...

ŽARKO: Da bar plaća vodu, lakše bi podnosiya ovo ludilo...

ZORA: A ni Cvita ti ne plaća vodu.

ŽARKO: E to ti se bogami prominilo!

Tisja utrči u stan, ravno do Nevenke i okrene se da joj opipa leđa. Čuje da spominju Cvitu.

TISJA (*ispali ko iz topa*): Cvita ima zeta crnca! Pravog pravcatog! Vidili ga ja i Anjo!

ZORA: Ma je? Otkad to?

ŽARKO (*ironično*): A moja Zore, ne radi ti dobro obavještajna služba, ništa nisi upućena...

NEVENKA (*Tisji*): Dobro je, nije strašno. Još 5 minuta s Anjom i onda pisat domaći.

TISJA (*zvonko*): Deset!

Tisja odjuri van.

NEVENKA (*baci pogled nas sat*): Ajme, saće mi Vuka, moran skuvat kavu!

Žarko uzme novinu i zavalu se u fotelju. Vuka ulazi bez kucanja i zvona.

ZORA: A kad san već tu, mogla san i ja jednu drmnit.

Zora sjedne za stol. Vuka ulazi bez kucanja.

VUKA: Evo mene, moja Neve! A Gospe ti, kolko vas je! Jel svi pijemo kavu?

ZORA (*ko iz topa*): Jesi ti, Vuko, znala da Cvita ima zeta crnca?

VUKA: Dašta san. Svi znaju. Eno ga taman ide u zgradu.

ZORA: Ko? Crnac?

Zora brže bolje jurne na prozor.

ZORA: Ma di je, di je? Ja ga ne vidin...

Vuka stan skupa s njon na prozor.

VUKA: Ma čekaj, otamo je iša... saćeš ga vidit...

NEVENKA (*naguravajući se između njih dvi*): Ma jel ono?!

ZORA (*gurajući Vuku*): Ja ga i dalje ne vidin...

VUKA: Ajme, pa eno ga.

ZORA: Asti Boga, eno ga! Crn je skroz naskroz!

NEVENKA: A Cvita je rekla da je pinku crn!

VUKA: Ma di pinku, bogati, crni se ka ugljen...

NEVENKA: Odavde pari ka da mu zubi svitle. Pravi je.

VUKA: Ja san čula da crnci imaju smisla za ples...

ZORA: Ja san čula da imaju i za još neke stvari...

ŽARKO (*iznervirano*): Nije bitno odakle je, jel crn il bil. Bitno je da je čovik. Da je pošten, da nije ukra. I da plaća vodu!

NEVENKA (*okrene se prema Žarku*): Ma samo san mislila!

ZORA I VUKA (*u glas, ne mičići pogled s crnca*): Ma samo je mislila!

ŽARKO: Nema su tu šta mislit. Otkad je on doša... Evo, nu! (*Vadi opet knjigu Kućnog savjeta*) Sve plaćeno i nikakvih problema š njime. Cvita je potpisala, evo ovo X tu...

VUKA: Ode on!

ZORA: Joj dođe mi da sad iden doli da ga bolje proučin.

NEVENKA: Ma daj Zore, sidi, pij kavu.

Žene sjednu za stol. Nevenka posluži kavu i kekse. O štok otvornog prozora iznenada udre lopta. Žarko skoči do prozora i stane se derat, vidno neispavan i nervozan.

ŽARKO: Ajde materi ispod prozora!!! Jesi me čuja!

Vanka Tisja i Anjo u dvoru.

TISJA & ANJO (*u glas*): Nismo mi!!!

ANJO: Kladin se da mu neš reć.

TISJA: U šta se kladimo?

ANJO: U Twiks!

TISJA: Aj.

ANJO: Aj.

TISJA: A kako ćeš ti znat?

ANJO: Ti ajde unutra, a ja ću čučnit tu ispod prozora.

TISJA: Dogovoreno. Twiks je moj!

ANJO: To ćemo tek vidit.

Tisja ulazi u stan.

TISJA: Dida, iman ti nešto za reć!

Tisja priđe prozoru da provjeri jel Anjo ispod. Anjo potvrdi poziciju uzdignutim palcem.

ŽARKO: Dušo didina, reci...

Tisja se okrene i stane u poziciju kao da će izrecitirat pjesmicu i onda ispali:

TISJA: Stari prču, noge ti drču!

Nevenka i Vuka je zabezeknuto gledaju. Žarko izgleda ka da mu se temperatura diže do točke usijanja.

ŽARKO: Mooolin?! Šta si rekla???

Anjo brzinon munje šmugne od ispod prozora. Tisja isto brzinon munje izjuri kroz vrata.

ŽARKO: ti Boga, Gospu i sve svece!

NEVENKA: Smiri se, Žarko, ma to je biće čula u dvoru...

ŽARKO: Ma od koga je čula, čut će me kad se vrati! To je biće čula na Vrhcu Sućidra! To ovi otamo govore svojini didama!

Nevenka ga pokušava smirit.

VUKA: To su ta današnja dica...

ZORA: Neodgojeno sve...

NEVENKA: Ma smiri se Žarko, pa šta dite zna... to si ti malo osjetljiv na svoju trombozu...

ŽARKO: Ja osjetljiv?! Ja osjetljiv?! Znaš li ti koliko san ja Nijemaca ubija u ratu??

NEVENKA: Znan Žare, znan, nijednog. Ajde sidi, kalmaj.

ŽARKO: Ma neću sidit, goooni!

Žarko bijesno ode u sobu i zalupi vratima. Anjo u dvoru bez riječi dobaci Tisji Twiks.

TISJA (*u offu*): I tako san ja dobila Twiks, a dida slom živaca. Mama i tata me cili tjedan nisu slali u Spinut da se dida oporavi. A onda je doša vikend i svi smo skupa tribali ić u Solin na neku feštu. Mama mi je rekla da moran didu reć oprosti, a tata je reka da ko se štica na takve pizdarije, da njemu isto nisu sve na broju.

Braco izlazi grozno odjeven. Ani se smrkne kad ga ugleda.

ANA: A Gospe ti, šta si to obuka!

BRACO (*začuđeno, gleda samog sebe*): A šta fali?

ANA: A šta ne fali, majko božja? Skidaj te gaće!

BRACO: Ali ove su mi baš drage...

ANA: Skidaj kad san rekla! Pa jesi ti daltonist? Kakva je to moda? Ukus – Solin!

BRACO: Pa nisan ti ja kriv šta si se udala u Solin!

ANA: Prislvači se! One crne gaće i imaš onu ljubičastu košulju, popeglana ti je!

BRACO: Ne bi da iden na primanje kod Tita, a ne na janjetinu u Solin!

TISJA: Di je Tito?

ANA: Nigdi! Vragu i Tito, Tisja nećeš ić u patike... jesi me čula?

TISJA: Ajmeeee...

ANA: One lakirane obuci!

TISJA: Ali ja ne bi lakirane, mama...

ANA: Ne bi ni ja svašta, pa moran. Ajmo, pokret!

Tisja i Braco se presvuku/preobuku i poredaju se ispred Ane ko u vojsci. Ana ih odmjeri od glave do pete.

ANA: Dobro je. Podnošljivo. Ajmo sad. Jesi natanka Juga?

BRACO: Nego šta san.

ANA: Samo pitan. Da ne bi završili na Pujanke umisto u Solinu.

BRACO: Ajme tebe.

TISJA: Mama, jesmo mi iz Solina?

ANA: Nismo!

BRACO: Dašta smo!

Ana, Braco i Tisja odlaze.

TISJA (*u offu*): U Solinu je bilo vrhunski. Osin šta smo se napujkali janjetine, ja, Ante i Nikolina smo se uvalili kod Marije šta radi u trafici i tamo smo bili cilo popodne. Kod nje ima tonu sličica na Štrumfove i svi stari brojevi Mikijevog zabavnika. Super nan je bilo. Bilo bi još bolje da did nije pomislio da me neko oteja i da nije zva miliciju. Ali ni to nije bilo tako loše. Milicija nas nije mogla nać, nego nas je našla teta Mila kad je išla kupit *Slobodnu*. Didu je opet skočija tlak i natira nas je da se igramo u dvoru. Tu je bila i Božena, Antina rodica iz Vlaške, pa smo s njon igrali na kukala. Ovako bi ona brojala „jedanaest, dvanaest, trinaest, Četrnaest“ – a mi bi na to njeno Č svaki put popadali od smija. Did je reka da se nikome ne smi rugat, al onda ju je mater pozvala s balkona „Božjena, Božjena, dođi oper'sat suđe“ i mi smo se pokidali još i više. To mi se smijanje uskoro obilo o glavu, jer su mi se u Spinutu počeli rugat da san iz Solina.

Anjo i Tisja s torbama na leđima nakon škole.

ANJO: A di ti je did danas? Nije doša po tebe? Da se ne bi izgubila ovih sto metara do kuće...

TISJA (*pravi se luda*): A šta ja znan...Neman ti pojma...

Naiđe učiteljica Rosana.

ROSANA: Dico, u kojenu smjeru idete?

Anjo pokaže prstom.

ROSANA: A, vidiš ti to, i ja iden tin puten. Ajmo lipo skupa...

Anjo zakoluta očima. Dođu ispred Tisjine kuće, tamo Žarko u papučama, maćanin gaćama i biloj majici na špaline stoji na vratima s čačkalicom u zubima. Ruke drži na kukovima.

ŽARKO: Drugarice Rosana, kako ste? Ajte u nas! Ima fažola!

ROSANA: Hvala Vam, ali neman vrimena! Ali kad san već ovde, iden vidit šta mi je s Darinkom, tu mi živi od muža brat.

ŽARKO: Aaaa, dobro, dobro. Pozdravite ga! I recite mu ženi da je vrhunski očistila stepenice jučer!

ROSANA: Oću, oću...

ANJO (*Tisji*): Odo' ja...

Rosana uđe u portun i nestane. Tisja uleti u stan, itne torbu, sjedne za stol i glavu spusti među ruke od muke i srama. Dolazi Žarko.

NEVENKA: Šta ti je, Tisja? Makni glavu da ti stavin pjat. Ima fažola, ti to najviše voliš. Evo ti je dide sačuva za tebe najbolji komad crvenog.

TISJA: Neću jist fažola! Osrमतija si me za cili život. Bako, reka je drugarici da dođe na fažol!

ŽARKO: Ako ja tebe dite išta razumin... Pa samo san bija pristojan, za Gospu!

TISJA: Sad će drugarica mislit da smo mi seljaci! A ona je fina, iz Italije i sigurno nikad ne jede fažol.

ŽARKO: Tisja... drugarica Rosana Morić ti je ista ka i svi mi. Sigurno jede fažol i pušta vitrove ka i mi. Na kraju krajeva, svi su ljudi isti.

TISJA: Nisu svi ljudi isti. Evo, ti meni na primjer uopće ne sličiš na baku.

ŽARKO: Da ti did nešto kaže... Vidiš u koga je išla drugarica? U Darinka. A Darinko se niki dan toliko napija da je prova otključat naša vrata. A kako je bilo otvoreno, uša je i sija nama za stol. Uopće nije primijetija da je falija stan. Posli mu je žena došla po njega. A? Šta kažeš? Eto ti Italija!

Tisja se umiri i počne jest.

TISJA: Ali znaš dida, neki mi se u školi rugaju da smo mi iz Solina!

NEVENKA: Ma koji to? Daj mi imena!

ŽARKO: Dušo, da dida tebi nešto rastumači – Solin je nastala prije nego Split. Prije od Splita je bija grad, dok od Splita nije bilo ni S! A stanovnici Solina su posli onda naselili Split, jesi razumila?

TISJA: Jesan dide. Ali zašto onda Solinjani govore vlaški?

ŽARKO: Ko ti je reka da Solinjani govore vlaški?

TISJA: Svi u dvoru!

ŽARKO: Ne znan, ja nisan primijetija da mi govorimo vlaški.

TISJA: Ma nemoj. A PROTRALO, POGNALO i PRO'BLO? Ili kad se derete s prozora – Tisja, ZAPNI SE i UGNAJ majicu u gaće!

ŽARKO: Dašta, kad bura puše, dašta ćeš se nego zapet i majicu ugnat u gaće. I usta zatvorit. To je najvažnije! Aj sad, muči i ij!

Tisja zašuti i jede.

TISJA: E a znaš dida ko je još iz Solina?

ŽARKO: Ko?

TISJA: Ona teta Marija šta radi u trafici!

NEVENKA: Ja mislin da je ona nama nešto u rodu...

ŽARKO: Hm, nije li ona od Nikšine sestre ujca ćer? Šta ti misliš Nevenka, ili Pinćine matere ujca mala?

NEVENKA: Ja mislin da je ona ipak od Pinćine...

ŽARKO: Ma kaki! Ja mislin da je ona ipak od Nikšine...

TISJA (*u offu*): I tako su dida i baka samo potvrdili moje najgore noćne more – a to je da smo mi ipak iz Solina. Tribalo je preživit rujanje, ali tata je reka da ako činin fintu da me nije briga, da će mi se brzo prestat rugat. Mama je rekla da su se svi u Split spustili od iza brda, samo neki malo prije, a neki malo kasnije. Ja san se držala tatinog savjeta. A šta se rodbine tiče, moj je dida sve zna ko je odakle i ko je kome šta – meni se nekad činilo da smo mi u biti sa svima u rodu. Osim možda s Rašom iz Čačka, onin šta nan je dvaput godišnje donosija kumpire.

RAŠO

Žarko stoji na prozoru. Nevenka se muva po kužini, i dalje je fažol na repertoaru. Anjo i Tisja se igraju na tapetu s autićima.

ŽARKO: Eno ga Nevenka, doša je na pazarić! Nije mu kumpir nešto, ali šta ću, reka san mu da ga donese!

NEVENKA: Prošli put mi je donija jaja, a ne kumpire. Evo, ovoliki su bili. (*pokazuje rukom*) A kad san ih očistila, ovoliki.

ŽARKO: A šta ću ja sad? On me pita triba li kumpira. A šta san mu triba reć?

NEVENKA: A da ne triba, Gospe ti!

Nevenka vrti glavon.

NEVENKA: Koliko si mu reka da donese?

ŽARKO: A dvi vriće!

NEVENKA: Dvi vriće!?

ŽARKO: A, e. To je običaj, tako uvik nosi. Jednu crvenog i jednu bilog. Ko zna šta bi pomislja da san reka manje. Pogodilo bi ga Nevenka! Navika se na dvi.

NEVENKA: A jadna ti san, šta ću s dvi vriće kumpira za ništa...

ŽARKO: Pojist će se, pusti sad to Nevenka.

NEVENKA: Ma znan, Žarko, ma isto si mu triba reć...

ŽARKO: Muči, evo ga, dolazi! Čuja san vrata doli!

Ulazi Rašo u plavoj kuti, fleke od znoja mu ispod pazuha, nosi vriću kumpira na ramenu.

RAŠO: Dooooobar dan, ljudi! Gazdarice, gde?

NEVENKA (*hihotavo*): Eeeee, Raško moj! Pa di si ti nami? Evo na teracu stavi!

Rašo odnosi krumpire van na terasu.

RAŠO: Idem ja, gazda Žarko, po još jednu vreću kako si reko...

Nevenka glasno uzdahne. Oboje snuždeni i zamišljeni, svak pilji u jednu točku. Čim se Rašo ponovo pojavi na vratima, oni se ozare i razvuku osmijeh ko na daljinski. Rašo odloži i drugu vreću krumpira.

NEVENKA: Sidi Rašo, bona, odmori!

ŽARKO: Oš šta popit?

RAŠO: Pa mooooože, domaćini, eto ja bi jednu lozu...

Žarko mu nalije lozu, on je iskapi za tren.

NEVENKA: A reci Raško, šta ima u Čačku?

RAŠO: Ma jaooooo, šta da vam pričam, teška sirotinja... prošli tjedan mi crkla krava...

NEVENKA: Ajme, pa od čega?

RAŠO: Ma ko će ti ga znat... možda se najela djeteline...

ŽARKO: Ja ti se slabo razumin u krave... nego, aj ti s nama malo... evo ima fažola...

RAŠO (*veselo*): Ama jok!

ŽARKO: Ajde Nevenka, stavi čoviku u pjat!

Nevenka otvara prozore, vitri stan.

RAŠO: Ajd, domaćini, neka! Može jedan tanjir, samo da se gazdarica ne uvredi!

ŽARKO: Jel ti dobar Rašo?

Rašo uzme par žlica i onda tavajon obriše usta.

RAŠO: Gazdarice, super ti je pasulj. Uzet ću još jedan tanjir pa makar puko.

NEVENKA (*malaksalo*): Ma samo ti lipo jedi!

Braco i Ana dolaze po Tisju.

BRACO: Ma jel ono kamion od onog Raše s kumpirima?

ANA: Ajme, je. Podavit ćemo se od smrada sad... sigurno je zasija unutra i ne mrda.

BRACO: Ajme taj Rašo uvijek istu tužnu priču vrti, da ima petnaestero gladne braće i sestara, staru majku i još starijeg čaću...

ANA: ... i svi oni ovise samo o tome oćemo li mi kupit dvi vriće kumpira...

BRACO: ... da, da jer ako mi ne kupimo te dvi vriće kumpira, oni će svi pocrkat od gladi, tuberkuloze i ostalog. Mraz će uništiti usjeve, prisušiti će bunar, a jedina krava će se ko za dišpet najist djeteline.

ANA: Uvijek isto, naide se do pucanja, i onda ni makac...

BRACO: Daćemo Žarku znak da počne suptilno kašljat...

ANA: Ne pari mi se da taj hvata suptilne znakove...

BRACO: A ništa, onda ćemo zgrabiti dite i crta. Ti stoji na vratima da se ne ugušiš.

Braco ulazi. Ana ostaje na vratima.

TISJA: Barba Rašo je prestala dolaziti kad je počeo rat. Komšinica Vuka i barba Jovo su morali otići ča. Meni to nikako nije bilo jasno zašto. Kad su počele uzbune, mi smo se vratili u sedan kvadrata, da budemo svi zajedno. Opet sam spavala između bake i dida, samo ovaj put ne u pidžami nego u robi, da mogu prva izletiti kad zaurla sirena. Doli u podrumu je bilo uvijek zabavno. Svi bi sašli doli osin moje bake. Dok smo mi čekali da opali bomba, ona je uvijek kužinavala. Nije tila sać i gotovo.

Uskršnji ručak je pri kraju, pije se kavu, Tisja se igra malo dalje od stola.

ANA: Ja ne mogu virovat da su Vuka i Jovo otišli...

ŽARKO: Nemojmo o tome...

BRACO: Al ja isto mislin Nevenka da je to tvoje ostajanje gori za vrime uzbune...

ŽARKO: Krajnje nepametno...

BRACO: E!

NEVENKA: Neka ste se vi meni lipo najili...

BRACO: Ne pravi se gluva, Nevenka!

BRACO (*Žarku*): A rekla mi je Tisja da i ti izviruješ odozdo kad ne treba...

ŽARKO: A bogati, moramo vidit odakle puca.

BRACO: Kad ti doleti metak, bit će ti puno važno da znaš odakle je doletija.

ŽARKO: To šta se ti bojiš svakog đavla...

BRACO: Stvarno si nedokazan! Jednako si nedokazan ka i ona!

ŽARKO: A šta! Bogati, svi ćemo umrit! Prije ili kasnije!

ANA: Dobro dida, znači ako vas dovati metak, di ćemo s vama?

NEVENKA: Ja ću u vazuu.

BRACO: Krasna tema za posli ručka...

ŽARKO: A šta? (*ubaci u usta veliki komad sirnice*) Uskrsnit nećemo sigurno, pa bolje da se odma dogovorimo ko će šta...

ANA: Ma ja bi isto radije u komadu u zemlju...

Braco dobaci Ani prijekorni pogled.

ŽARKO: Mene možete bacit i u kantu od škovaca! Ne tribaju meni te kerefeke oko sproveda...

NEVENKA: Ma Žarko...

ŽARKO: Ma šta... I da mi nisi puno kmečala kad partin... moš pinku, al ne sad pretjerivat...

Nevenka se križa od muke.

ŽARKO: A šta? Umra si i gotovo. Jebete se šta će bit posli tebe. Za života triba dat sve od sebe, a posli ionako nema ništa!

TISJA (*okrene se s kauča*): A meni si reka da je Ćićo iša u raj za ptice!

ŽARKO (*iznenađeno*): Pa je, je, iša je! Ćićo je iša!

BRACO: Iša je, kako da ne, (*sebi u bradu*) odma posli škovaca.

ANA: Ajme kako ste tog bidnog kanarinca uspili ostavit na onon zvizdanu na balkonu...

BRACO: I onda se čudili kad je otega papke...

NEVENKA: Ja mislin da je on krepa od ptičje gripe...

ŽARKO: Moš mislit! Ili si ga možda ti zaboravila unit u kuću...

NEVENKA: Je, je, sve je Nevenka kriva! Sve!

ŽARKO: A ja ga posli spašava, mrvia mu Andol u kljun, reanimira ga, a gospođa drugarica bi ga bila živa pokopala. A nisu ni ribice bolje završile...

NEVENKA: One su se same od sebe napuvale... ja ih bar nisan itnila u školjku...

Tisja blene u Žarka u šoku.

ŽARKO (*Tisji*): Vratija san ih moru!!

TISJA (*u offu*): Za Ćiću mi je mulja da mu se nije javija iz raja za tice i da je to glavni dokaz da raja ni nema. A je se mislin, kako će ti se javit, kad si ga itnija u škovace. A ono kad je reka da oće da i njega itnemo u škovace, to me baš šokiralo. Nama su škovace bile točno na ulazu u dvor, a ja san od tog dana samo zamišljala tu scenu kako dolazin iz škole, a dida mrtav u kanti za škovace. (*pauza*) A škovacini dolaze tek petkon...

NASTAVAK ISTE SCENE

TISJA (*s kauča*): Mama, meni se čini da neko kuca na vrata...

ANA: Ma di kuca, ja ništa nisan čula...

BRACO: Iden ja vidit...

NEVENKA: Ma ko sad smeta u vrime obida...

Braco dođe do vrata. Ne gleda kroz špijunku nego prisloni uho na vrata.

BRACO: Ko je?

POP (*tih*): Ja san.

BRACO (*glasnije*): Ko je???

POP (*glasnije*): Moša Pijade!

Braco prepozna glas, smijulji se i otvori vrata, a ispred njega stoji Momčilo Popadić Pop. Drži u ruci šljem od JNA pun fritula.

POP: Evo san van donija malo da probate, Tonka radila...

BRACO (*uz smijeh*): A lud li si, pa koja je ura, a ti raznosiš fritule okolo...

Počne svirat „Šaka suza, vrića smija“. Braco i Pop se smiju, grle, jedu fritule, pričaju... kao da se nisu vidjeli sto godina. To traje do kraja prvog refrena. Zatim nagli prekid. Svjetlo se ugasi s njih dvojice i opet smo u blagovaonici.

ŽARKO: Ko je bija?

BRACO (*tužno*): Ma niko...

ANA: Kako niko, nema te po ure...

ŽARKO: Pa ko je kuca?

BRACO: Ma neman pojma, biće neka dica zezaju... nije bilo nikoga na vratima, ni u hodniku. Pregleda san sve.

Žamor oko stola se nastavi. Odjednom sirena za uzbunu. Svi u panici brže-bolje odlaze s pozornice.

GRUBA RIČ

Nevenka pituraje postole boje „bila kafa“ u crno.

NEVENKA: Ajme kako san se ovo dobro sitila...

ŽARKO: A čega se ti sve neš sitit... cilu kuću si zasmrnila s oton pituron...

Nevenka obuče cipele i prešetava se po kužini.

NEVENKA: Jesan gospođa ili nisan?

ŽARKO: Dašta si, moja Nevenka...

Dolazi Tisja.

TISJA: Bako, jesi mi kupila vodene boje? Tribaju mi za danas... sićaš se, rekla san ti prekjučer...

NEVENKA: Vodene... šta?

ŽARKO (*odbaci novine ko oparen*): Boje Nevenka, boje! Di su boje, Gospe ti blažene?!

NEVENKA: Ajme Žarko...

ŽARKO: Bitno da ona pituraje cipele, šta niko normalan ne radi, a ditetu zaboravila sredstva za proizvodnju!

NEVENKA: Ali Žarko, ja san mislila...

ŽARKO: Ma šta si ti mislila?

Žarko zgrabi jaketu i u papučama krene prema izlazu.

ŽARKO: Mislit i srat nije isto!

Žarko izađe i zalupi vratima. Baka ostane frapirana. Tisja isto.

TISJA (u offu): Rekla san didu da to nije prihvatljivo ponašanje i da je baka svima rekla da njoj njen Žarko nikad nije reka grubu rič. Malo se štufa i bilo ga je sram, pa san mu ja rekla šta san vidila da Cruz nosi Eden kad nešto zezne. Reka je da neće on oponašat neko tamo američko govno. Onda san mu rekla da je nepametan, pa se ipak pridomislija.

CVIĆE

Tisja i dida nešto poskrivečki šuščaju ispred ulaza, Nevenka histerično hekla ispred televizije.

ŽARKO: Jel dobro? Jel da da su lipi? Vidi kolko ih je...

TISJA: Daj da pomirišen...

Tisja miriše veliki buket karanfila.

TISJA: Lipo mirišu. Samo si ih zamota ka pečenog janjca.

ŽARKA: Ajde muči, šta ti znaš... A kakvo je stanje?

TISJA: Ništa ne govori i hekla brzinon munje...

ŽARKO: Ajme meni š njon... a ajme i bez nje...

TISJA: Ajmo, dida...

ŽARKO: Aj.

Ulazi prvo Tisja, Žarko za njoj.

TISJA (*smijulji se*): Bakooo! Dida ti ima nešto za dat...

ŽARKO (*Tisji*): Aj sad, makac!

Tisja ode iza televizije i od tamo vragolasto viri. Žarko izvadi od iza leđa ogromni buket karanfila.

ŽARKO: Nu, Nevenka, koliko san ih kupija! I to jeftino!

Nevenka se raznježi i uzme cviće.

NEVENKA: A lipi su, baš su lipi...

Kako se Nevenka dignu s fotelje, tako Žarko u nju sjedne. Nevenka stavlja cvijeće u vazuu. Tisja skakuće oko bake.

TISJA: Jel da da su lipi, bako? I mirišuu!

ŽARKO: Tisja, aj pribaci didi na Dnevnik.

Tisja dolazi do TV-a i ručno mijenja kanal. Zatim sjedne na rub fotelje i zagrli dida. Baka dođe iza njih i nalakti se na naslon. Počinje špica za Dnevnik.

KRAJ